

**İşgalci İsrail ve Yerleşimcilerin 2019'da İşgal
Altındaki Filistin Topraklarında Yaptığı
İhlaller**

Vizyon Siyasi Kalkınma Merkezi

2020

İşgalci İsrail ve Yerleşimcilerin 2019'da İşgal Altındaki Filistin Topraklarında Yaptığı İhlaller

Velid Zayed

Vizyon Siyasi Kalkınma Merkezi

Mart, 2020

COPYRIGHT © 2020

Bu yayının tüm hakları Vizyon Siyasi Kalkınma Merkezi'ne aittir. Vizyon Siyasi Kalkınma Merkezi'nin izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama, vd.) yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımını yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

Vizyon Siyasi Kalkınma Merkezi; siyasi kalkınma meselelerinde, karar almada ve demokratik değerlerin ve itidalli olma değerinin yüceltilmesinde uzman bir kaynak olmaya çalışan bir araştırma merkezidir.

Toplumlar inşa etmeleri, medeni ülkeler kurmaları ve kendi geleceklerini kendileri belirleme, - hürriyet-eşitlik-insanlık onurunu ayakta tutma ilkelerine dayalı bir demokrasi kurmaları için; bölgedeki fertlerin, cemaatlerin ve partilerin; siyasi güçlerinin ve imkânlarının geliştirilmesine ve şiddeti ve yandaşlığı bırakmaya yardımcı olan; ölçülü olma, çoğulculuk, itidalli olma, hoşgörü ilkelerinin manalarının derinleştirilmesi ve halkların (özellikle de Filistin Halkı) sosyal ve sivil haklarını kazanmalarına katkı sağlamak Merkez'in hedeflerindedir.

Vision Center for Political Development

İkitelli OSB Mah. Atatürk Blv. NO:54 Mahmut Torun İş Merkezi, K:7 D:20 34490, Başakşehir/İstanbul
Tel: +90 212 631 0107

www.vision-pd.org/tr

İşgalci İsrail ve Yerleşimcilerin 2019'da İşgal Altındaki Filistin Topraklarında Yaptığı İhlaller

2019 yılı, yerleşimciliğin özellikle arttığı bir yıl oldu. Geçtiğimiz sene boyunca arka arkaya yaşanan olayların, Batı Şeria ve Kudüs'te yerleşimcilik faaliyetlerini hızlandıran bir unsur olduğu söylenebilir. Bu olayların ilki, İsrail'deki partilerin geçtiğimiz yıl iki kez milletvekili seçimlerine girmesiydi. Bunun yanında partilerin yeni bir hükümet kuramaması nedeniyle, işgal devletinin tarihinde ilk kez olarak üçüncü seçim hazırlıkları başladı. İsrail'deki partiler arasında yaşanan rekabet süreci, yerleşim faaliyetlerini hızlandıran bir etkendi. Zira parti programları kapsamında yerleşimci projeler yapılacağı vaatleri, seçim sürecinin esaslarından birini oluşturmaktaydı. Örneğin Likud Partisi lideri Netanyahu da, ikinci seçimlerden önce Ölü Deniz'in kuzeyinden Bet Şean'a kadar Ürdün Vadisi'ni ilhak etme vaadinde bulunmuştu.

Yerleşimci faaliyetleri hızlandıran diğer bir unsur da, ABD yönetiminin İsrail'in Yahudi devleti olmasını tanıma kararıydı. Daha önce ABD, büyükelçiliğini Kudüs'e taşıyarak, burayı işgal devletinin başkenti tanımıştı. Ayrıca ABD yönetimi, bundan önce de işgal devletini destekleyen birçok tavır ortaya koymuştu.

Bu raporda, yerleşimcilerin gerçekleştirdiği saldırıları ve Filistin toprakları ile halkına yönelik yerleşim faaliyetleriyle ilişkisi bulunan ihlalleri ele alacağız. Bunlara ek olarak, işgalci güçlerin geçtiğimiz yıl yaptığı saldırı operasyonlarını gözlemleyecek ve bunları özet bir şekilde aktaracağız.

İşgal ordusunun 2019'da Batı Şeria, Gazze Şeridi ve Kudüs'te yaptığı ihlaller

Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Toplam
Şehit	11	8	21	6	32	2	4	7	5	3	42	1	142
Yaralı	236	320	397	201	364	263	329	368	319	339	369	131	3636
Tutuklu	428	531	530	435	367	423	484	393	484	368	334	406	5183
Filistinlere yapılan silahlı saldırılar (hava bombardımanları da dahildir)	325	286	453	282	462	163	165	226	255	216	449	230	3512

- Geçtiğimiz yıl şehit olanların sayısı 142'ye ulaşırken, şehitlerin 36'sının Batı Şeria ve Kudüs, 106'sının ise Gazze'den olduğu belirtildi.
- 2019'da yaralananların sayısı 3636 idi. 771 yaralı Batı Şeria, 2865 yaralı ise Gazze'dendi.
- Hapse atılan tutukluların sayısı 5183'tü. Tutukluların çoğu, 5019 kişi, Batı Şeria'dan, 164'ü ise Gazze'dendi.

İşgal ordusunun Batı Şeria ve Kudüs'teki ihlalleri

Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Toplam
Filistin köy ve kasabalarına saldırılar	544	590	481	557	277	423	444	356	488	404	475	489	5528
Gözaltı	33	49	68	33	41	17	38	51	17	21	21	39	428
Evlerin işgal edilmesi	4	2	1	1	1	4	2	0	0	0	0	0	15
Tarım, endüstri ve ticari tesislerin yıkılması	11	15	13	28	11	7	4	3	9	3	4	5	113
Kişisel mülklerin yıkılması ve müsadere edilmesi	59	28	67	71	55	39	78	46	29	20	38	43	573
Mukaddesat ve eğitim kurumlarına yapılan saldırılar	30	30	29	25	25	19	26	23	25	30	23	26	311

2019'da işgalci İsrail, çoğu Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ndeki kasabalara yönelik 5528 saldırı gerçekleştirdi. Bu günlük saldırılar, Filistinlileri tutuklamak amacıyla yerleşim bölgelerine yönelik düzenlendi. Ayrıca Filistinlilerin işyerleri ve evlerine denetleme ve baskınlar yapıldı. İşgal devleti, bu baskın ve saldırılar sırasında halka yönelik gözaltı ve ateş açma, yine tutuklama eylemleri gerçekleştirdi.

Aynı şekilde işgal güçleri, Batı Şeria ve Kudüs'ün çeşitli bölgelerinde sayısı 4007'yi bulan anlık kontrol noktaları kurdu. İşgal devleti, bu kontrol noktalarını güvenlik uygulaması olarak sunarken, noktalar özellikle yerleşimlerin bulunduğu yerlere yakın yollarda kuruldu. Batı Şeria ve Kudüs'teki yollarda hareket halinde olan Filistinlilere yönelik de denetleme ve tutuklamalar gerçekleştirildi. Söz konusu kontrol noktaları sebebiyle Filistinliler açısından ciddi trafik sorunları ve alıkonmalar yaşandı. Yine işgal güçleri, bu kontrol noktalarının kurulma esnasında da Filistinlilere ateş açtı.

İsrail'in yıktığı ev sayısı ise 198'di. Bu evlerden Gazze Şeridi'nde bulunan 29'u, hava bombardımanında yıkıldı. Batı Şeria'da ise toplamda 169 ev yıkıldı. Kudüs'ün ayırım duvarının iç kısmındaki mahallelerinde yıkılan ev sayısı ise 53 olup, bu rakam yıkılan toplam ev sayısının dörtte birine tekabül etmekteydi. Kudüs'te yıkılan evler özellikle Cebel el-Mükebbir, Selvan ve Beyt Hanina mahallelerinde bulunmaktaydı. Batı Şeria'da ise, başlıca yıkım operasyonu A bölgesi olarak tasnif edilen, Kudüs'e bağlı el-Hums Vadisi'deki operasyondur. Yine yıkımlar el-Halil ile bedevi Arapların yaşadığı Kuzey Ağvar, el-Ayzeriyye ve Misafirata bölgelerinde de gerçekleştirildi.

2019'da işgal güçleri tarafından düzenlenen baskın ve saldırılarda, 572 saldırı ve müsadere eylemi gerçekleştirildi. Müsadere operasyonlarında bilgisayar, cep telefonları ve kişilere ait kamera kayıtları gibi elektronik cihazların yanı sıra, para ve otomobillere el konuldu.

İşgalci güçlerin mukaddesat ve dini alanlara saldırı sayısı ise 311'di. Bu saldırıların başında yerleşimciler ve işgalci güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa'ya saldırısı gelmekteydi. Yine el-

Halil'deki İbrahim Mescidi'ne de saldırılırken, burada namaz kılınması ve ezan okunması engellendi, yerleşimciler tarafından kutlama yapılarak dualar edildi.

Bunlara ek olarak eğitim kurumlarına da saldırılar düzenlendi. Bir Zeit Üniversitesi gibi bazı üniversite ve okullara saldırılar yapılırken, okullara gaz bombaları atıldı, öğrenciler tutuklanarak okullarına gitmeleri engellendi. Yine okullara saldırıldı ve bedevilerin yaşadığı bölgelerdeki okullar kapatıldı.

Yerleşimcilerin Batı Şeria ve Kudüs'teki saldırıları

Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Toplam
Yerleşimci terörü	51	61	72	39	27	38	32	41	31	59	63	39	553
Kudüs'ten çıkarma	13	56	37	19	18	9	29	13	25	13	7	2	241
Filistinlilerin ağaçlarının yakılması ve kesilmesi	245	820	133	570	145	2620	4580	0	660	341	610	300	11024
Yerleşimlerin genişletilmesi için tarım alanlarından buldozer geçirilmesi ve tahrip edilmesi	167	330	99	1191	18	4820	326	200	1968	3495	1695	247	14556

Geçtiğimiz yıl yerleşimciler, Filistinlilere ve topraklarına yönelik 553 saldırı gerçekleştirdi. Bu saldırılar Filistinlileri ezme ve araçlarına taş atma, köylerine saldırma ve mallarına zarar verme, ağaçlarını yakma ve özellikle de zeytin mevsiminde mahsullerini çalma şeklindeydi. Aynı şekilde yerleşimci gruplar, örneğin el-Halil'deki eski beldede çiftçi ya da diğer vatandaşlara fiziksel saldırıda bulundular.

Kudüs ve Mescid-i Aksa'dan çıkarılma konusunda ise, geçtiğimiz yıl da İsrail'in Filistinlilere bu konuda baskı yapma politikası devam etti. Nitekim işgal rejimi, Kudüslülerin gerek 3 ila 6 ay süreyle Mescid-i Aksa'dan gerekse de el-Aysariyye, Selvan ve el-Belde el-Kadime gibi mahallelerinden uzaklaştırılması yönünde 241 emir çıkardı.

2019'da kesilen ağaç sayısı, çoğu zeytin ağacı olmak üzere, 11024 ağaca ulaştı. Ayrıca üzüm ve badem ağaçları da kesildi. Yine çoğu zeytin toplama mevsiminde olmak üzere, Filistinlilere ait 1200 ağacın mahsulü çalındı.

Öte yandan müsadere edilen toprak miktarı, 14556 dönüm iken, yüzlerce dönüm araziye el koymaya olanak tanıyan kararının geçerliliği de uzatıldı.

2019'da Batı Şeria ve Kudüs'te yerleşimcilerin başlıca faaliyetleri

Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Toplam
İşgal hükümetinin inşasına izin verdiği yeni yerleşim birimleri	-	477	-	840	805	2	216	2724	-	251	-	-	5315
İnşası tamamlanan yeni yerleşimler	-	3	2	4	6	4	4	650	3	3	2	176	857
Yeni yerleşim yollarının açılması	2	-	-	-	2	3	2	-	-	-	1	2	12
İşgal devletinin onay verdiği yeni stratejik yerleşim projeleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1 (Teleferik projesi)

İşgal devletinin inşasına onay verdiği yerleşim birimlerinin sayısı 2019'da 5315'e ulaştı. Diğer yandan yeni yerleşim birimleri, askeri eğitim kampları ve siteleri kapsayan 857 yerleşim yeri de inşa edilirken, Kudüs'te evlere el koyuldu. Bu binaların çoğu el-Bireh kasabasının kuzeyindeki Beyt Eil yerleşiminde yapıldı, sayıları ise 650'ye ulaştı. Aynı şekilde işgal güçleri, yerleşimcilerin anayollara ulaşabilmesi için 12 yol ve yerleşimcilerin kullanabilmesi için zirai yollar açtı.

Ayırım duvarına konumu	Yerleşim sayısı	Yerleşim birimi sayısı
Duvarın batısı	7	2710
Duvarın doğusu	6	301

Not: İşgal hükümeti 2304 yerleşim biriminin inşasına onay verirken, bu birimlerin yerleşimlere dağılımının nasıl olacağı belirlenmedi.

2019'da inşa edilen yerleşim yapıları

İnşasına başlanan yeni yerleşim birimleri	Yerleşimlerin genişletilmesi için hazırlanan proje sayısı	Yeni yerleşim karakolları sayısı	Yeni yapılan ya da genişletilen askeri eğitim kampları	İşgal güçlerinin Kudüs'te el koyduğu evler	Yerleşim hizmet siteleri
826	10	2	2	15	2

Not: Yapılan bina, yeni askeri eğitim kampları, stratejik yerleşim projelerinin toplam sayısı, yukarıdaki tablodaki toplam sayıya eşittir.

İşgal devleti, onaylamak üzere yerleşim planları hazırlamış ve geçtiğimiz yıl yeni birçok yerleşim projesini hazır hale getirmiştir. Onaylandıktan sonra inşa edilmesi planlanan toplam yeni yerleşimci birimi sayısı, Batı Şeria ve Kudüs yerleşimlerinde olmak üzere toplam 5315'tir. Bu yeni yerleşim birimlerinin inşası, yol açma ve Yahudileştirme projelerinin başlıcaları şunlardır:

- el-Tur mahallesini Kudüs'teki ağılama duvarına bağlayacak olan teleferik projesi. İşgal hükümeti Kasım ayı başında bu projeye onay vermiştir.
- Kudüs'teki el-Şeyh Cerrah mahallesinde 13 yeni yerleşim birimi inşası.
- Kudüs sınırlarında bulunan Gilo yerleşiminde 264 yeni yerleşim biriminin inşası.
- Kudüs'teki Gilo yerleşiminde 216 yerleşim birimini içine alan yerleşimci gökdeleninin inşası. Bu projeye onay verilmiştir.
- Beytullahim'deki Gush Etzion yerleşim sitesinde 146 yeni yerleşim birimi inşası. İşgal hükümetinin Planlama ve İnşa Konseyi bu projeye onay vermiştir.
- Beytullahim'in güneyine yakın olan Kfar Eldad yerleşim karakolunda 105 yeni yerleşim biriminin inşası.
- Kudüs'teki Cebel el-Mükebbir bölgesinde bulunan Nof Zion yerleşiminde 176 yeni yerleşim biriminin inşası projesine başlanması.
- Kalkilya'daki 55 numaralı yerleşim caddesinin, özellikle de ayırım duvarının arkasındaki bölgenin genişletilmesi projesi.